

הַלְבוֹת בְּלֵאִים פָּרָק ג

א. יֵשׁ מִיָּנִין בְּזָרְעִים שֶׁיְהִיָּה הַמִּין הָאֶחָד, נִפְרָד לְצוּרוֹת הָרֶבֶה, מִפְּנֵי שְׁנוֵי הַמְקוֹמוֹת וְהַעֲבוּדָה שְׁעוֹבְדִין הָאָרֶץ, עַד שֶׁיִּרְאֶה כְּשֵׁנִי מִיָּנִין; וְאֵף עַל פִּי שְׁאִין דּוֹמִין זֶה לָזֶה, הוֹאִיל וְהֵן מִין אֶחָד, אֵינָן כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה.

ב. וַיֵּשׁ בְּזָרְעִים שְׁנֵי מִיָּנִין, שֶׁהֵן דּוֹמִין זֶה לָזֶה וְצוּרַת שְׁנִיָּה קְרוּבָה לְהִיּוֹת צוּרָה אַחַת; וְאֵף עַל פִּי כֵן הוֹאִיל וְהֵן שְׁנֵי מִיָּנִין, הָרִי אֵלּוּ אֲסוּרִים זֶה עִם זֶה.

ג. כִּיצַד: הַחֲזָרַת עִם חֲזָרַת גָּלִים, וְהַעֲלָשִׁין עִם עֲלָשִׁי שָׂדֶה, וְהַפְּרִישִׁין עִם כְּרִישֵׁי שָׂדֶה, וְהַכְּסָבֵר עִם כְּסָבֵר הָרִים, וְהַחֲרָדֵל עִם חֲרָדֵל מִצְרִי, וְדִלְעַת הַמִּצְרִית עִם הַדִּלְעַת הָרְמוּצָה אֵינָן כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה.

ד. וְכֵן הַחֲטִים עִם הַזֹּנִין, וְהַשְּׁעוּרִים עִם שְׁבֵלֶת שׁוּעֵל, וְהַכְּסָמִין עִם הַשִּׁיפּוֹן, וְהַפּוֹל עִם הַסְּפִיר, וְהַפְּרָקֶדֶן עִם הַטַּפָּח, וְפוֹל הַלֶּבֶן עִם הַשְּׁעוּעִית, וְהַקִּישׁוֹת עִם הַמְּלַפְפוֹן, וְהַפְּרוּב עִם הַתְּרַבְּתוֹר, וְהַתְּרָדִין עִם הַלְעוֹנִין אֵינָן כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה.

ה. אֲבָל הַצָּנוֹן עִם הַנְּפוֹס, וְהַחֲרָדֵל עִם הַלְפָסֶן, וְדִלְעַת יוֹנִית עִם דִּלְעַת מִצְרִית אוֹ עִם דִּלְעַת רְמוּצָה אֵף עַל פִּי שְׁדוּמִים זֶה לָזֶה, הָרִי אֵלּוּ כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה.

ו. וְכֵן בְּאִילָן שְׁנֵי מִיָּנִין שְׁדוּמִין זֶה לָזֶה בְּעֵלִין אוֹ בְּפִרוֹת, הוֹאִיל וְהֵן שְׁנֵי מִיָּנִין, הָרִי אֵלּוּ כְּלֵאִים. כִּיצַד: הַתְּפוּחַ עִם הַחֲזָרוֹר, וְהַפְּרָסְקִין עִם הַשְּׁקָדִים, וְהַשְּׁזָפִין עִם הָרִימִין אֵף עַל פִּי שְׁדוּמִין זֶה לָזֶה, הָרִי הֵן כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה; אֲבָל הָאֲגָסִים עִם הַקֶּרְסֶטְמִלִין, וְהַפְּרִישִׁים עִם הַעֲזוֹרוֹרִין אֵינָן כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה.

ז. וְכֵן יֵשׁ שֵׁם זָרְעִים וְאִילָנוֹת אַחֲרוֹת אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן שְׁנֵי מִיָּנִין בְּטַבְּעָן, הוֹאִיל וְעֵלִין שְׁלֹזָה דּוֹמָה לְעֵלִין שְׁלֹזָה, אוֹ פְּרִי שְׁלֹזָה דּוֹמָה לְפְּרִי שְׁלֹזָה דְּמִיּוֹן גָּדוֹל עַד שֶׁיִּרְאוּ כְּשֵׁנִי גּוֹנִים מִמֵּין אֶחָד לֹא חָשְׁשׁוּ לָהֶן לְכֵלֵאִים זֶה עִם זֶה, שְׁאִין הוֹלְכִין בְּכֵלֵאִים אֲלֵא אַחֵר מֵרֵאִית הָעֵין.

ח. כִּיצַד: הַלֶּפֶת עִם הַצָּנוֹן אֵינָן כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה, מִפְּנֵי שְׁפָרִי שְׁלֹזָה דּוֹמָה לְפְּרִי שְׁלֹזָה; וְהַלֶּפֶת עִם הַנְּפוֹס אֵינָן כְּלֵאִים זֶה בָּזֶה, מִפְּנֵי שֶׁהַעֲלִין דּוֹמִין לְעֵלִין. אֲבָל צָנוֹן עִם הַנְּפוֹס אֵף עַל פִּי שֶׁהַעֲלִין דּוֹמִין זֶה לָזֶה, וְהַפְּרִי דּוֹמָה לְפְּרִי הָרִי אֵלּוּ כְּלֵאִים, הוֹאִיל וְטַעַם פְּרִי זֶה רַחוּק מִטַּעַם פְּרִי זֶה בְּיוֹתֵר. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ.

ט. וְכַמָּה מֵרַחֲקִין בֵּין שְׁנֵי מִיָּנֵי זָרְעִים שֶׁהֵן כְּלֵאִים זֶה עִם זֶה: כְּדִי שֶׁיְהִיוּ נִרְאִין מִבְּדִלִין זֶה מִזֶּה; אֲבָל אִם נִרְאִין שְׁנִזְרָעוּ בְּעֶרְבוּבָה, הָרִי זֶה אֲסוּר. וְשַׁעֲוִרִין רַבִּים יֵשׁ בְּהַרְחָקָה הַזֹּאת הַכֹּל לְפִי גֹדֶל הַשָּׂדֶה הַנִּזְרָעַת, וְלְפִי רַחֲב הָעֵלִין, וְשִׁלּוּחַ הַיוֹנְקוֹת.

י. כִּיצַד: שָׂדֶהוּ שֶׁהִתְהַזְרָעָה מִין תְּבוּאָה, וּבִקֵּשׁ לְזָרַע בְּצִדָּה מִין תְּבוּאָה אַחֵר בְּשָׂדֶה אַחֲרֵת מֵרַחֲקִין בֵּינֵיהֶן בֵּית רַבֵּעַ: וְהוּא כְּעֶשֶׂר אַמּוֹת וַחֲצִי אַמָּה עַל עֶשֶׂר אַמּוֹת וַחֲצִי אַמָּה מֵרַבֵּעַ, בֵּין מִן הָאֲמָצַע בֵּין מִן הַצֵּד. וְאִם לֹא הָיָה בֵּינֵיהֶן כְּשַׁעֲוִיר הַזֶּה, אֲסוּר; וְאֵינּוּ לוֹקָה, עַד שֶׁיְהִיוּ קְרוּבִין בְּתוֹךְ שְׁשֵׁה טַפָּחִים.

יא. הִיִּתָּה שְׁדָּהּוּ זְרוּעָה יָרֵק, וּבִקֵּשׁ לְזָרַע בְּצִדָּהּ שְׁדָּה יָרֵק אַחֵר, אֲפֹלוּ דִלְעַת מִרְחִיק בֵּין שְׁתֵּי הַשְּׂדוֹת שֶׁשָּׂה טַפְחִים עַל שֶׁשָּׂה טַפְחִים מִרְבַּע, בֵּין מִן הָאֲמָצַע בֵּין מִן הַצֵּד. וּפְחוּת מִשְׁעוּר זֶה, אֲסוּר; וְאִינוּ לוֹקָה, עַד שִׁיְהִיו קְרוּבִין בְּתוֹךְ טַפַּח. הִיִּתָּה אַחַת מִשְׁתֵּי הַשְּׂדוֹת זְרוּעָה תְּבוּאָה, וְהַשְּׂנִיָּה שֶׁבְּצִדָּהּ יָרֵק אוֹ דִלְעַת מִרְחִיק בִּינְיָהֵן בֵּית רֹבַע.

יב. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שְׁצָרִיךְ לְהִרְחָקָהּ בִּשְׁעוּרֵין הָאֵלוּ, בֵּין שְׁתֵּי שְׂדוֹת; אֲבָל אִם הִיִּתָּה שְׁדָּהּוּ זְרוּעָה יָרֵק, וְרָצָה לְזָרַע בְּצִדָּהּ שׂוּרָה שְׁלִירָק מִמֵּין אַחֵר דִּיּוּ לַעֲשׂוֹת בֵּין הַשְּׂדָּה וּבֵין הַשׂוּרָה תֵּלֶם אֶחָד, אֲרָכּוּ שֶׁשָּׂה טַפְחִים בְּלֶכֶד וְרָחְבוּ כַּעֲמָקוּ.

יג. הִיִּתָּה שְׁדָּהּוּ זְרוּעָה תְּבוּאָה, וְרָצָה לְזָרַע בְּתוֹכָהּ שׂוּרָה אַחַת שְׁלִירָק אֲפֹלוּ שׂוּרָה שְׁלִדְלוּעִים, שֶׁהָעֲלִין שְׁלָה אֲרוּכִין וּמִסְתַּבְּכִין מִרְחִיק בִּינְיָהֵן שֶׁשָּׂה טַפְחִים; וְאִם נִמְשְׁכוּ הָעֲלִין שְׁלִדְלָעַת וְנִכְנָסוּ לְתְּבוּאָה וְנִסְתַּבְּכוּ בָּהּ יַעֲקֹר מִן הַתְּבוּאָה שְׁלִפְנֵי הַדִּלְעַת, עַד שֶׁלֹּא יִתְעָרְבוּ הָעֲלִין.

יד. וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר שְׁאֵם זָרַע שׂוּרָה מִמֵּין זֶה, וְשׂוּרָה מִמֵּין אַחֵר שְׁדִיּוּ לְהִיּוֹת בִּינְיָהֵן תֵּלֶם אֶחָד, כִּמוּ שִׁיתְבָּאָר.

טו. הִרְחִיק בֵּין שְׁנֵי הַמִּינִין הִרְחָקָהּ הָרְאוּיָה לָהֶן, וְהָיָה מִין זֶה נוֹטָה עַל גְּבִי מִין זֶה בֵּין שְׁנֹטֶת תְּבוּאָה עַל הַתְּבוּאָה, אוֹ יָרֵק עַל גְּבִי יָרֵק, אוֹ יָרֵק עַל הַתְּבוּאָה, אוֹ תְּבוּאָה עַל הַיָּרֵק הַכֹּל מִתָּר, שֶׁהָיָה הִרְחִיק כִּשְׁעוּר: חוּץ מִדִּלְעַת יוֹנִית, שֶׁהִיא נִמְשַׁכֶּת הֶרְבֵּה; לְפִיכָף אִם נָטָה, יַעֲקֹר מִלְּפָנֶיהָ כִּמוּ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

טז. הָיָה בֵּין שְׁנֵי הַמִּינִים בּוֹר, אוֹ נִיר, אוֹ גֶּפֶה, אוֹ דֶּרֶךְ, אוֹ גֶּדֶר שֶׁהוּא גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפְחִים, אוֹ חֲרִיץ שֶׁהוּא עֲמוּק עֲשָׂרָה טַפְחִים וְרָחֵב אַרְבָּעָה, אוֹ אֵילָן שֶׁהוּא מִסָּךְ עַל הָאָרֶץ, אוֹ סִלַּע שֶׁהוּא גְּבוּהָ עֲשָׂרָה וְרָחֵב אַרְבָּעָה הָרִי זֶה מִתָּר לְסִמּוֹךְ הַמֵּין לְצַד אֶחָד מֵאֵלוּ, וְהַמֵּין הָאֲחֵר לְצַד הַשְּׁנַי: הוּאִיל וְאֶחָד מִכָּל אֵלוּ מִבְּדִיל בִּינְיָהֵן, הָרִי הֵן נִרְאִין מִבְּדִלִין זֶה מִזֶּה.

יז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שְׁצָרִיךְ הִרְחָקָהּ אוֹ דְּבַר הַמִּבְּדִיל, בִּשְׁזָרַע בְּתוֹךְ שְׁדָּהּוּ. אֲבָל אִם הִיִּתָּה שְׁדָּהּוּ זְרוּעָה חֲטִים מִתָּר לְחִבְרוּ לְזָרַע בְּצִדָּהּ שְׁעוּרִים, שֶׁנֶּאֱמַר "שְׂדֵךְ לֹא-תִזְרַע כְּלָאִים" (ויקרא יט, ט): אִין הָאֲסוּר אֲלֹא שִׁיזְרַע שְׁדָּהּוּ כְּלָאִים, וְלֹא נֶאֱמַר הָאָרֶץ לֹא תִזְרַע כְּלָאִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא אֲפֹלוּ זָרַע בְּתוֹךְ שְׁדָּהּוּ שְׁעוּרִים סָמוּךְ לְחֲטִים, וּמִשָּׁךְ זָרַע הַשְּׁעוּרִים עַד שֶׁסִּמְכוּ לְשִׁדָּה חִבְרוּ שֶׁהִיא זְרוּעָה שְׁעוּרִים הָרִי זֶה מִתָּר: מִפְּנֵי שֶׁנֶּאֱמַר הַשְּׁעוּרִים שֶׁבְּתוֹךְ שְׁדָּהּוּ שֶׁהֵן סוּף שְׁדָּה חִבְרוּ.

יח. הִיִּתָּה שְׁדָּהּוּ זְרוּעָה חֲטִים, וְשִׁדָּה חִבְרוּ בְּצִדָּהּ זְרוּעָה חֲטִים מִתָּר לוֹ לְזָרַע תֵּלֶם שְׁלִפְשֶׁתָן אֶחָד בְּצֵד חֲטִים שְׁלוּ, סָמוּךְ לְשִׁדָּה חִבְרוּ: שֶׁהָרְוָאָה יוֹדֵעַ שְׁאִין דֶּרֶךְ הָעֵם לְזָרַע תֵּלֶם אֶחָד שְׁלִפְשֶׁתָן; וְלֹא נִתְכַּוֵּן זֶה אֲלֹא לְבִדֵּק שְׁדָּהּוּ אִם רְאוּיָה הִיא לְזָרַע פֶּשֶׁתָן אִם לֹא, וְנִמְצָא כְּזוֹרַע לְהַשְׁתַּחֲתָהּ. לְפִיכָף אֲסוּר לְזָרַע מִין אַחֵר בֵּין שְׁתֵּי שְׂדוֹת אֵלוּ שֶׁהֵן מִמֵּין אֶחָד, עַד שִׁירְחִיק בְּתוֹךְ שְׁלוּ.

יט. הִיִּתָּה שְׁדָּהּוּ וְשִׁדָּה חִבְרוּ שֶׁבְּצִדָּהּ זְרוּעִין שְׁנֵי מִינֵי תְּבוּאָה לֹא יִזְרַע בִּינְיָהֵם חֲרָדֵל וְחֲרִיעַ, אֲפֹלוּ תֵּלֶם אֶחָד: מִפְּנֵי שֶׁהָעֵם זוֹרְעִים מֵאֵלוּ תֵּלֶם אֶחָד. אֲבָל אִם הָיוּ שְׁתֵּי הַשְּׂדוֹת זְרוּעִין שְׁנֵי

מיני ירקות, מתר לזרע ביניהן חרדל או חריע שמתר להקיף
חרדל או חריע לכל מין חוץ מן התבואה, מפני שאינן מזיקין
אותה.

ב. וכן אם היתה זוית שלזרע זה נוגעת בצלע שלזרע האחר
בתוך שדהו הרי זה מתר, מפני שהן נראין מבדלין זה מזה.
ואין צריך לומר אם היתה זוית שלזרע זה נוגעת בזוית שלזרע
האחר מפני שהן נראין בסוף שדה שנגע בסוף שדה, שהוא
מתר בלא הרחקה ולא הבדלה כמו שבארנו.